

Republika e Kosovës / Republika Kosova / Republic of Kosova
Komuna e Podujevës / Opština Podujevo / Municipality of Podujeva

KUVENDI I KOMUNËS

Në bazë të neneve 11 dhe 12.2 shkronja d) të Ligjit për vetëqeverisjen lokale nr.03/L-040, nenit 13 të Udhëzimit Administrativ (MAPL) nr. 04/2018 për Transparencë në Komuna, Udhëzimin Administrativ (MAPL) nr.06/2018 për Standardet Minimale të Konsultimit Publik në Komuna, nenit 13 paragrafi 1.1 të Rregullores (MAPL) nr.02/2021 për procedurën e hartimit dhe publikimin e akteve të komunës, dhe nenet 14 dhe 15 paragrafi 2.4 të Statutit të Komunës së Podujevës, nr.prot.01-020/01-0050862/18, Kuvendi i Komunës së Podujevës, në mbledhjen e mbajtur më 27 shtator 2023, mori këtë;

V E N D I M PËR VËNIE NË KONSULTIM PUBLIK

Neni 1

Vëhet në konsultim publik:

- *Draft Strategjia dhe Plani i Veprimit për mbrojtje nga dhuna në familje 2023-2026*

Neni 2

Konsultimi / diskutimi publik sipas këtij vendimi, zgjat 30 ditë përkatësisht prej datës **04 tetor 2023**, deri më datë **03 nëntor 2023**, periudhë kohore brenda së cilës Njësia për të Drejtat e Njeriut në kuadër të Zyrës së Kryetarit të Komunës së Podujevës, mund të organizoj diskutime / konsultime të ndryshme publike, kurse debati i përgjithshëm publik me qytetarë mbahet më datë **27 tetor 2023** duke filluar nga **ora 14:00**, në ndërtesën e re të Komunës, kati përdhes - salla e mbledhjeve.

Neni 3

Propozimet, sugjerimet, apo vërejtjet eventuale paraqiten gjatë debateve publike, gjithashtu në formë të shkruar mund të paraqiten gjatë kohëzgjatjes së diskutimit / konsultimit publik në Zyrën për Marrëdhënie me Publikun dhe Informim, ndërtesa e re e Komunës zyra nr.54, si dhe në formë elektronike mund të dërgohen në e-mail naime.podvorica@rks-gov.net të cilat pastaj përcjellën në Zyrën përkatëse, brenda periudhës së diskutimit / konsultimit publik.

Neni 4

Dokumenti sipas nenit 1, është pjesë përbërëse e këtij vendimi dhe i njëjti publikohet në ueb-faqen zyrtare të Komunës: <http://kk.rks-gov.net/podujeve> (rubrika; *aktet për diskutim publik*), në Platformën qendrore të konsultimeve publike, dhe në lokalitete të ndryshme aty ku Komuna e vlerëson të nevojshme.

Neni 5

Konsultimi / debati publik zbatohet nga Njësia për të Drejtat e Njeriut në bashkëpunim dhe koordinim me Zyrën për Marrëdhënie me Publikun dhe Informim, që përkujdeset për përgatitjen e raportit nga konsultimi dhe debati publik, publikimin e tij dhe të jap sqarime për arsyeshmërinë e pranimi ose mospranimi të propozimeve dhe sugjerimeve konkrete.

Neni 6

Vendimi hyn në fuqi pas 7 ditë pas publikimit ueb faqen zyrtare të Komunës.

Nr.Prot. 01-016/01-0071626/23
Podujevë, datë; 27 shtator 2023

Kryesuesi i Kuvendit
Hilmi Hoxha

Republika e Kosovës / Republika Kosova / Republic of Kosova
Komuna e Podujevës / Opština Podujevo / Municipality of Podujeva

Strategjia dhe Plani i Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje
(2023-2026)

Lajmërimi i rasteve të dhunës në familje

Kontaktet:

Thirrjet emergjente – 122

QPS- Qendra për Punë Sociale

ANJF - Zyra për ndihmë juridike falas-Podujeve

Kryqi i Kuq – Podujeve

Falemnderim

Hartimi i Strategjisë dhe Planit të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje ishte përpjekje e përbashkët e Grupit Punës për hartimin e Strategjisë dhe Planit të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, nën koordinimin e ZBGJ (Zyra e Kryetarit) me përkrahjen e misionit të OSBE në Kosovë dhe një spektri të gjërë të partnerëve.

Komuna e Podujevës gjithashtu vlerëson lartë punën dhe përkushtimin e zyrtarëve në kuadër të ZBGJ, QKMF, QPS, Zyra për ndihmë juridike falas-Podujevë, OJQ-ve, Grupi Grave, Mediat Lokale, Policia e Kosovës. Po ashtu, falënderon veçanërisht institucionet komunale për kontributin që kanë treguar se vlerëson me prioritet masat për parandalimin e dhunës në familje: Drejtorinë e Arsimit, Drejtorinë e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale (DSHMS).

Në zhvillimin e strategjisë kanë dhënë kontribut të jashtëzakonshëm përfaqësuesit e institucioneve lokale dhe shërbimeve regjionale, duke ndihmuar që objektivat dhe masat e planifikuara të jenë të përafuara me standardet dhe normat ndërkombëtare për parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna në familje.

Strategjia dhe Plani i Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje është një prej dokumenteve më të rëndësishme të Komunës së Podujevës, hartimi i së cilës ka ndjekur një proces të gjatë diskutimesh dhe kontributesh konkrete të shumë institucioneve relevante që punojnë në këtë fushë. Përfshirja dhe kontributi i tyre kanë dhënë frytin e punës që gjendet në faqet e këtij dokumenti për parandalimin e dhunës në familje në komunën tonë.

Shkurtesat:

BE - Bashkimi Evropian

DKA – Drejtoria Komunale e Arsimit

DHBGJ - Dhuna në Baza Gjinore

DHF - Dhuna në familje

MAPL - Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal

MM - Memorandum mirëkuptimi

MV - Mbrojtës i Viktimave

ANJF – ZYRA PËR NDIHMË JURIDIKE FALAS

OJQ - Organizata Joqeveritare

OSBE - Misioni në Kosovë i Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Europë

PK – Policia e Kosovës

PSV - Procedurat standarde të veprimit për mbrojtje nga dhuna në familje

QAP - Qendra e aftësisë profesionale

QMF – Qendra e Mjekësisë Familjare

QPS - Qendrat për Punë Sociale

QRK – Qeveria e Republikës së Kosovës

UA - Udhëzim Administrativ

ZKBJGJ - Zyrtarët Komunal për Barazi Gjinore

Përmbajtja

I. Përmbledhje ekzekutive

II. Hyrja

III. Metodologjia

IV Sfondi –Analiza e gjendjes

4.1. Analiza e përgjithshme e situatës së dhunës në familje

4.2. Analiza e situatës së dhunës në familje në Komunën e Podujevës

4.3. Pasojat më të theksuara të dhunës në familje

V. Objektivat Strategjike

VI. Plani i Veprimit

VII. Aranzhimet e zbatimit, monitorimit dhe raportimit

7.1. Mekanizmat zbatues

7.2. Mekanizmat monitorues dhe raportues

I. Përmbledhje ekzekutive

Dhuna në familje është vepër penale¹ dhe fenomen që lëkund vlerat e shoqërisë demokratike. Kushtetuta e Republikës së Kosovës² në kuadër të parimeve të saj, mbron dhe garanton të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, duke i konsideruar ato si të pandashme, të patjetërsueshme e të pacenueshme.

Me qëllim të parandalimit dhe ngritjes së efikasitetit të trajtimit të rasteve të dhunës në familje, duke synuar plotësimin e standardeve për ofrimin e mbrojtjes së duhur viktimave të dhunës në familje, në pajtim me Konventën e Stambollit, është hartuar Ligji për Mbrojtje nga dhuna në familje, që “dhunën në familje”³ e përkufizon: “veprim apo mosveprim i qëllimshëm që rezulton me abuzim, kur kryhet nga një person që është apo ka qenë në marrëdhënie familjare me viktimën”.

Duke u bazuar në obligimet që rrjedhin nga korniza ligjore dhe standardet ndërkombëtare, mbështetur në masë të gjerë në Strategjinë Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje+ politikat nacionale dhe Programin e Kosovës për Barazi Gjinore (2020 – 2024), që njëherit paraqet një vazhdimësi logjike të përkushtimit të institucioneve qeveritare për një zgjidhje funksionale dhe efektive për parandalimin dhe luftimin e dhunës në familje dhe eliminimin e pabarazive e shtrirë në nivel lokal, Kuvendi Komunal Podujeves nën koordinimin e Mekanizmit Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, me përkrahjen e OSBE në Kosovë ka hartuar “Strategjinë Komunale dhe Planin e Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje”.

Duke dënuar të gjitha format⁴ e dhunës në familje dhe bazuar në jetësimin e parimit të Kartës së Kombeve të Bashkuara “*Të drejta të barabarta për burrat dhe gratë*”⁵, strategjia është e përqendruar në fuqizimin dhe funksionalizimin e Mekanizmit Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, në përputhje me përgjegjësitë e tyre të përcaktuara në kuadër të Marrëveshjes së Mirëkuptimit⁶, kornizës ligjore në fuqi dhe obligimeve që rrjedhin nga Konventa e Stambollit për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në

¹ Kodi nr. 06/L-074 Penal i Republikës së Kosovës, neni 248;

² Kushtetuta e Republikës së Kosovës, Kapitulli II;

³ Ligji nr. 03/L-182 për mbrojtje nga dhuna në familje, Kuvendi i Kosovës, neni 2.1(1.1): E definon si të tillë mes personave që janë/kanë qenë: të fejuar, të martuar; në bashkësi jashtëmartesore; bashkëjetojnë në ekonomi të përbashkët, si dhe përdorin një shtëpi të përbashkët dhe janë në lidhje gjaku, martesë, adoptimi, krushqie apo janë në lidhje kujdestarie, duke përfshirë prindërit, gjyshërit, fëmijët, nipat, vëllezërit dhe motrat, hallat e tezeta, xhaxhallarët e dajallarët ose kushërinjtë, janë prindër të një fëmije të përbashkët, janë palë procedurale në një kontest nga marrëdhëniet familjare: <http://www.assembly-kosova.org/common/docs/ligjet/2010-182-eng.pdf> 2;

⁴ Dhuna në familje, dhuna fizike, psikologjike, seksuale dhe ekonomike, për nevojat e kësaj strategjie do të jetë e njëjtë siç është përkufizuar në dispozitën e nenit 2, nën paragrafi 1.2. të Ligjit nr. 03/L-182 për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;

⁵ OKB, Karta e Kombeve të Bashkuara, neni 1, 1945;

⁶ Marrëveshje Mirëkuptimi për Institucionalizimin e Mekanizmit Koordinues Kundër Dhunës në Familje dhe Mënyrën e Funksionimit të tij, në Komunën E Malishevës më datë 10.07.2019

Familje, duke synuar rritjen e koordinimit efektiv dhe bashkërendimin e veprimeve në minimizimin e fenomenit të dhunës në familje dhe mbrojtjen e viktimës së dhunës.

Synim ky që parashihet të realizohet duke adresuar me prioritet fushat e veprimit të strategjisë:

- Përmirësimi i sistemit institucional për parandalim dhe ofrim të shërbimeve cilësore për mbrojtje nga dhuna në familje;
- Përmirësimi i qeverisjes lokale për parandalimin dhe mbrojtje nga dhuna në familje;
- Fuqizimi i shërbimeve rehabilituese dhe riintegruese të viktimave të dhunë në familje;

Qasja strategjike e të cilit është që me anë të objektivave të qarta dhe aktiviteteve specifike, të ndihmojë Mekanizmin Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në fuqizimin e tyre për përmbushjen e përgjegjësive institucionale karshi institucioneve që përfaqësojnë në këtë trup institucional dhe përgjegjësive që rrjedhin nga (memorandumi i bashkëpunimit lidhur më 12.05.2019 në Komunën e Podujevës⁶). Njëherit, kërkon sigurimin e zbatimit të kornizës ligjore, politikave nacionale dhe standardeve ndërkombëtare për parandalimin, identifikimin pro-aktiv dhe luftimin e dhunës në familje, si dhe reagimit të menjëhershëm dhe të vazhdueshëm në ofrimin e shërbimeve cilësore për mbrojtje dhe trajtim të rasteve të dhunës në familje. Po ashtu, synon që duke marrë masa efektive në rritjen e koordinimit dhe bashkërendimit të veprimeve në mes të akterëve relevantë, të nxitet përparimi shoqërorë ku shoqëria është e vetëdijshme dhe mbështetëse e të drejtave të njeriut për të qenë të lirë nga të gjitha format e dhunës që promovon fuqizimin social dhe ekonomik të vajzave dhe grave dhe dhuna në familje të bëhet e papranueshme në komunitetin tonë.

Bazuar në frymën e Konventës së Stambollit që pranon se dhuna gjinore ndaj grave përbën “shkelje të rëndë të të drejtave të grave dhe vajzave dhe pengesë kryesore për arritjen e barazisë midis burrave dhe grave”⁷, strategjia në brendësinë e saj përfshinë perspektivën gjinore duke përcaktuar masa konkrete në kuadër të planit të veprimit për fuqizimin e gruas dhe arritjen e barazisë midis burrave dhe grave.

Të bindur se investimi në kapital njerëzor nuk është vetëm gjëja e duhur për të bërë nga pikëpamja etike dhe morale, por është gjithashtu gjëja më e mençur të bëhet nga pikëpamja ekonomike për njerëzit, familjet e tyre, komunitetin, shoqërinë dhe shtetin në përgjithësi. Në këtë kuptim, strategjia adreson edhe parimet dhe dimensionet e traktateve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, veçanërisht të Konventës për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje, si:

* dinjiteti njerëzor⁸;

* barazia në mes grave dhe burrave⁹;

⁷Këshilli i Europës, Konventa për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje, preambula, 2011;

⁸ OKB, Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut, preambula 1948;

* mos-diskriminimi¹⁰;

* moskthimi¹¹;

duke kërkuar që jetesa në komunitet të zhvillohet bazuar në respektimin e shtetit të së drejtës, të drejtave të njeriut, të drejtave të barabarta për burra dhe gra dhe respektimin e demokracisë.

Strategjia dhe Plani i Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje për Komunën e Podujevës, mundëson edhe koordinimin e përpjekjeve ekzistuese të të gjitha departamenteve dhe institucioneve qeverisëse komunale dhe të organizatave joqeveritare, duke angazhuar struktura të ndryshme publike dhe private, për të diskutuar dhe zgjidhur çështjet të ndryshme si ato të arsimit, shëndetit, shërbimeve sociale, punësimit, drejtësisë, familjes, fëmijëve dhe të moshuarve, etj.

Me zbatimin efikas të Strategjisë dhe Planit të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje Komuna e Podujevës do të fuqizojë dhe rrisë efikasitetin e mekanizmave institucional për mbrojtje, parandalim, ndjekje penale dhe eliminim të dhunës në familje, vetëdijesimin e shoqërisë për të sfiduar sjelljet e dhunshme duke besuar dhe mbrojtur qëndrimin se dhuna në familje kundrejt cilitdo anëtarë të saj është e pa-tolerueshme.

Dokumenti strategjik i referohet zbatimit të kuadrit ligjor kundër dhunës në familje në tërësi, i cili ndër të tjera thekson:

1. Të hartohen politika në nivel lokal për parandalimin, mbrojtjen dhe ofrimin e shërbimeve për viktimat dhe ushtruesit e dhunës në familje.
2. Mbështetja financiare e strehimoreve regjionale që mbështesin nëna me fëmijë, në proporcion me numrin e rasteve nga Komuna e Podujevës të strehuara si viktime të dhunës në familje.

Përmeshja e obligimeve që rrjedhin nga strategjia do të kontribuojnë edhe në arritjen e synimeve nacionale të përcaktuara sipas Qëllimeve për Zhvillim të Qëndrueshëm në Kosovë (SDGs), që bëjnë thirrje për eliminimin e pabarazive (SDG 5)¹², objektivi kjo që synon eliminimin e të gjitha formave të dhunës ndaj grave dhe vajzave, përfshirë trafikimin dhe format e tjera të shfrytëzimit si dhe eliminimin e të gjitha praktikave të dëmshme siç janë martesat e fëmijëve, martesat e hershme dhe të detyruara; si dhe promovimin e shoqërive paqësore dhe gjithëpërfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm (SDG 16)¹³ objektivi kjo që synon përfundimin e abuzimit, shfrytëzimit, trafikimit dhe të gjitha formave të dhunës dhe torturës ndaj fëmijëve dhe zvogëlimin e të gjitha formave të dhunës dhe vdekjeve të lidhura për të arritur një shoqëri paqësore dhe gjithëpërfshirëse.

⁹ Këshilli i Europës, Konventa për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje, preambula, neni 4.2, 2011;

¹⁰ Po aty, neni 4.3;

¹¹ Po aty, nenet 59-61, "kërkon që gratë viktime të dhunës në familje, pavarësisht nga statusi ose vendbanimi i tyre, nuk do të kthehen në asnjë vend ku jeta e tyre do të ishte në rrezik ose ku ato mund t'i nënshtrohen torturës, apo trajtimit çnjerëzor ose degradues".

¹² Arritja e barazisë gjinore dhe fuqizimi i grave dhe vajzave;

¹³ Paqe, drejtës dhe institucione të forta;

Përmbushja e këtyre obligimeve dhe synimeve strategjike, do të mundësoj që Komuna e Podujevës të shndërrohet në vend ku dhuna ndaj grave dhe në familje nuk tolerohet, reformimi i sistemit të mbrojtjes sociale të udhëheqet nga parimi i barazisë, si dhe të ndikohet në instalimin e filozofisë së inkurajimit të politikave sociale parandaluese, duke nxitur përparimin shoqërorë dhe qytetarisë demokratike në arritjen e vetëdijes më të lartë kolektive për barazi gjinore dhe të drejtat e gruas të garantuar me konventat ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, veçanërisht për Konventën e Këshillit të Europës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës Kundër Grave dhe Dhunës në Familje.

II. Hyrje

Ndonëse, dhuna ndaj grave dhe dhuna në familje është shkelje e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut¹⁴ dhe përbën goditje të dinjitetit njerëzor, si në gjithë globin edhe në shoqërinë kosovare ajo vazhdon të jetë e përhapur me përmasa mjaftë të mëdha.

Dhuna ndaj grave është manifestim i marrëdhënieve historikisht të pabarabarta të pushtetit midis burrave dhe grave¹⁵ dhe me të drejtë konsiderohet pengesa më madhe në realizimin e një bote paqësore, të prosperuar dhe të qëndrueshme. Krahas vështirësive ekonomike, shoqëria jonë po ballafaqohet edhe me një sërë problemesh tjera si: papunësia, lëvizjet demografike, ndryshime të koncepteve mbi vlerat dhe virtytet njerëzore, të cilat ndikojnë drejtpërsëdrejti në pjesëmarrjen e ulët të gruas në vendimmarrje dhe pabarazisë gjinore.

Duke qene se dhuna ndaj grave dhe dhuna në familje gjithnjë e më shumë po njihet jo vetëm si shkelje e të drejtave individuale, por edhe si kërcënim për demokracinë, pengesë për zhvillim shoqëror dhe rrezik për paqe të qëndrueshme, pasojat e së cilës tronditin jo vetëm rrethin e ngushtë të familjes por të gjithë shoqërinë, dhe si e tillë kërkon angazhim të gjithë shoqërisë për marrjen e masave të nevojshme për parandalimin dhe luftimin e dhunës në familje, misioni i OSCE në Kosovë mori iniciativën të përkrahë Mekanizmin Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në hartimin e Strategjisë Komunale dhe Planin e Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje (2021- 2025).

Parasëgjithash, Strategjia do të ndikoj në rritjen e bashkëpunimit në mes të qytetarit dhe institucioneve shtetërore, shtyllat e së cilës janë të vendosura në “parandalimin e dhunës, mbrojtjen e viktimave të saj dhe ndjekja penale e dhunuesve”. Ajo synon gjithashtu të ndryshojë mendësitë e individëve duke iu bërë thirrje pjesëtarëve të shoqërisë, në veçanti burrave dhe djemve, të ndryshojnë sjellje.

¹⁴ Deklarata e Kombeve të Bashkuara për Eliminimin e Dhunës ndaj Grave, 1994;

<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/ViolenceAgainstWomen.aspx>, qasur më 1 korrik 2021;

¹⁵ Këshilli i Europës, Konventa për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje, preambula, 2011;

Po ashtu, me anë të dokumentit strategjik synohet të vendoset një kornizë gjithëpërfshirëse dhe e unifikuar e përpjekjeve institucionale në kuadër të reformimit të sistemit për mbrojtjen nga dhuna në familje. Masa këto që i referohen fuqizimit të mekanizmave koordinues për reagim dhe bashkëpunim të shpejtë për parandalim dhe mbrojtje efikase të rasteve të dhunës në familje; promovimin e programeve dhe aktiviteteve për fuqizimin e grave, çrënjosjen e paragjykimeve e stereotipeve si dhe pasojat e tyre; sigurimi i qëndrueshmërisë së shërbimeve për rehabilitim dhe riintegrim të viktimave të dhunës në familje.

Dokumenti strategjik identifikon çështjet që me prioritet kanë nevojë për ndërhyrje të menjëhershme duke kërkuar bërjen e përpjekjeve maksimale që të sigurohet “Një shoqëri që iu siguron të gjithë shtetaseve të saj, të rritur dhe fëmijë, të jetojnë pa frikë apo kërcënimin e dhunës në familje, që mbron viktimat, vendos kryerësit përpara përgjegjësisë dhe zvogëlon tolerancën e publikut ndaj veprimeve të dhunshme në familje”.¹⁶

Realizimi i të drejtave të njeriut, fillon me sigurimin e barazisë, rezultatet e të cilit janë të ndërlydhura në nivel të lartë të produktivitetit për ekonominë, gjendjen sociale dhe zhvillimin e vendit. Strategjia parashihet të jetë katalizatorë që duke përcaktuar hapat e mëtejme që duhet ndërmerren drejt një strukture koherente për promovim, respektim, mbrojtje dhe luftim të dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje, të ndikoj në përshpejtimin e investimeve më të mira dhe të shtuara për të drejtat e njeriut për një barazi më të madhe dhe rritje ekonomike në vend. Për më tej, Strategjia në vete bënë edhe thirrje për aksion, që të bashkojmë dijet, energjinë, mundësit dhe financat, për realizim të plotë të të drejtave të njeriut, për të rritur mirëqenien dhe eliminimin e kohezionit social në Komunën e Podujevës.

III. Metodologjia

Strategjia për Mbrojtje nga Dhuna në Familje është hartuar duke u bazuar në një metodologji të kombinuar në mënyrë që të jetë gjithëpërfshirëse, të adresojë prioritetet kyçe bazuar në nevojën për ndërhyrje dhe të siguroj që aktivitetet e përcaktuara do të kontribuojnë në arritjen e objektivave strategjike.

Në aspektin strukturor dhe përmbajtësor “Strategjia për Mbrojtje nga Dhuna në Familje (2021-2025) është hartuar në përputhje të plotë me Udhëzimin Administrativ (QRK) nr. 07/2018 për Planifikimin dhe Hartimin e Dokumenteve Strategjike dhe Planeve të Veprimit, Rregulloren e Punës së Qeverisë Nr.09/2011 dhe Rregulloren (QRK) Nr.05/2016 për Standardet minimale për procesin e Konsultimit Publik.

Hartimi i strategjisë është kryer përmes një procesi të gjatë pjesëmarrës, nën drejtimin e Komunës, drejtuesit më të lartë dhe stafet përgjegjëse të drejtorive të ndryshme përfshirë në

¹⁶ Ministria e Drejtësisë, Strategjia Kombëtare e Republikës së Kosovës për Mbrojtje nga Dhuna në Familje dhe Plani i Veprimit (2016-2020), 2016;

proces, së bashku me të gjitha institucionet e tjera në nivel komunal. Janë organizuar një sërë takimesh të gjera për njohjen e situatës, hartimin e drejtimeve strategjike dhe planifikimin e aktiviteteve specifike sipas termave kohorë të kësaj strategjie.

Përgjatë procesit të hartimit të dokumentit strategjik janë organizuar punëtori me akterët relevantë në kuadër të Mekanizmit Komunal Koordinues Kundër Dhunës në Familje. Pjesëmarrës në punëtori ishin përfaqësues të: Policisë së Kosovës, Prokurorisë Themelore, Gjykatës Themelore, Zyrës për Mbrojtje të Viktimave, Agjencisë për Ndihmë Juridike Falas, Drejtorisë Komunale për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, Drejtorisë Komunale për Arsim, Qendrës për Punë Sociale, Zyrës për Barazi Gjinore, Qendra e Mjekësisë Familjare, Strehimores dhe sipas nevojës janë realizuar takime individuale me aktorët kyç institucional dhe përfaqësuesit e shoqërisë civile.

Veprime këto që kanë shërbyer të pranohen pikëpamjet dhe kontributet e të gjithë përfaqësuesve në kuadër të Mekanizmave Koordinues Kundër Dhunës në Familje dhe akterët tjerë relevantë, duke i vënë në pah përparësitë, dobësitë, mundësitë dhe rreziqet eventuale, në përmbushjen e objektivave të dokumentit strategjikë. Po ashtu, punëtorja ka shërbyer si mjet për të pranuar pajtueshmërinë e të gjithëve në përcaktimin e qëllimit, objektivave, aktiviteteve, rezultateve dhe treguesve të dokumentit Strategjik.

Përgjithësisht, procesi i hartimit të strategjisë ishte i ndarë në tri faza:

- Faza e parë është karakterizuar me analizimin e situatës së përgjithshme, me ç'rast janë konsideruar dhe analizuar instrumentet dhe standardet ndërkombëtare, korniza ligjore vendore në fuqi, politikat dhe strategjitë për mbrojtje nga dhuna në familje, si dhe raporte, hulumtime e vlerësime të ndryshme, vendore e ndërkombëtare, të kryera së fundmi lidhur me fenomenin e dhunës në familje.

- Faza e dytë është karakterizuar me realizimin e punëtorive dhe sesioneve individuale me aktorët kyç institucional dhe përfaqësues të shoqërisë civile.

- Ndërsa, në fazën e tretë dokumenti i është nënshtruar procesit të konsultimeve publike, duke u siguruar që procesi i hartimit të dokumentit strategjikë është bërë i njohur dhe i është dhënë mundësia për ofrimin e komenteve të gjithë akterëve institucional në nivel qendror dhe lokal, përfaqësuesve të OJQ, duke u siguruar që procesi i hartimit të dokumentit strategjikë është bërë i njohur dhe iu është dhënë mundësia për ofrimin e komenteve të gjitha palëve të interesit, duke synuar pjesëmarrje gjithëpërfshirëse në procesin e parandalimit dhe mbrojtjen e viktimave të dhunës në familje në përputhje me interesin më të mirë të tyre.

Udhëheqësi i mekanizmit koordinues kundër dhunës në familje në bashkëpunim të ngushtë me anëtarët e mekanizmit nën përkrahjen e Misionit të OSCE në Kosovë, ka shqyrtuar, inkorporuar dhe validuar inputet e pranuar nga procesi i konsultimit publik dhe sipas legjislacionit në fuqi, dokumenti strategjikë është proceduar për aprovim në Asamblenë Komunale.

IV. Sfondi

4.1 Analiza e përgjithshme e situatës së dhunës në familje

Barazia gjinore është një parim i të drejtave të njeriut, andaj të drejtat e grave janë pjesë e patjetërsueshme, integrale dhe e pandashme e të drejtave universale të njeriut. Një jetë e lirë nga dhuna është një parakusht dhe një kërkesë themelore për një jetë të barabartë. Kur flasim për “mbrojtjen nga dhuna në familje”, Ministria e Drejtësisë në bashkëpunim me institucionet qeveritare në nivel qendror dhe lokal, veçanërisht Agjencinë për Barazi Gjinore, me përkrahjen e organizatave vendore e ndërkombëtare, si misioni i OSBE në Kosovë, ka arritë të zhvillojë nisma reformuese dhe avancime pozitive në kontekst të zbatimit praktik të kuadrit ligjorë duke adresuar standardet ndërkombëtare¹⁷.

Reforma këto që kanë ndikuar në zhvillimin e vullnetit politik dhe angazhimit institucional në përfshirjen e “barazisë gjinore” në qendër të politikave strategjike që ka rezultuar me hartimin e politikave dhe legjislacionit vendorë në përputhje me standardet ndërkombëtare, hartimin e programeve specifike për mbrojtje nga dhuna në familje dhe për barazi gjinore, marrjen e masave që synojnë të përmbushin nevojat specifike të grave dhe zhdukjen e zakoneve/praktikave që rezultojnë negativisht në gëzimin e plotë të të drejtave të njeriut.

Mirëpo, përfshirja e këtyre standardeve në agjendën e politikave institucionale nënkupton jo vetëm zotim për realizim të tyre, por marrjen e një sërë masash për përmbushjen e një numri të caktuar të kërkesave që duhet të shihen si tregues cilësorë të vullnetit politik për të arritur në thelb barazinë gjinore, për rrjedhojë edhe mbrojtjen nga dhuna në familje.

Bazuar në të gjeturat raporteve të monitorimit për mbrojtjen nga dhuna në familje, që njëherit pasqyrojnë situatën aktuale sa i përket barazisë gjinore në Republikën e Kosovë duke ofruar informata mbi treguesit kyç të cilët janë në përputhje me kriteret e përcaktuara të legjislacionit vendor, Konventën e Këshillit të Europë për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje dhe Qëllimet e Zhvillimit të Qëndrueshëm (të njohur si SDG), rezultojë se janë bërë përmirësime të ndjeshme duke evidentuar arritjet më të rëndësishme, përfshirë: zvogëlimin e qëndrimeve paragjyquese dhe sjelljeve që e mbështesin dhunën në familje; themelimin e mekanizmave koordinues në nivel qendror dhe lokal kundër dhunës në familje; rritjen e njohurive në mesin e profesionistëve që direkt ose indirekt punojnë për parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna në familje; lehtësimi i qasjes në shërbime dhe rritja e efikasitetit të tyre, për rehabilitim dhe reintegrim të viktimave të dhunës në familje. Të arritura

¹⁷ Standardet e përcaktuara në “Rekomandim i Komitetit të Ministrave të Këshillit të Europës CM/Rec (2007)/17 Rekomandim për standardet dhe mekanizmat e barazisë gjinore”;

këto, të cilat janë në hap me agjendën dhe përpjekjet globale për mbrojtjen nga dhuna në familje.

Megjithatë, mbetet ende shumë për t'u bërë për të përmirësuar përpjekjet e bashkërenduara institucionale në fuqizimin e mekanizmave për reagim të shpejtë, mbrojtje dhe trajtim të rasteve të dhunës në familje; për të siguruar mirëqenien e viktimave të dhunës në familje; rehabilituar dhe riintegruar viktimave të dhunës në familje duke ju siguruar mundësi të jetojnë të barabartë dhe me dinjitet; nxitjen e përparimit shoqëror duke mos e toleruar dhe justifikuar dhunën ndaj grave dhe dhunën në familje; dhe vënien përpara përgjegjësisë, njëkohësishtë rehabilitimin e vazhdueshëm të kryesve të dhunës në familje.

Dhuna me bazë gjinore është shkelja më e rëndë nga shkeljet me të cilat përballen shumë gra dhe vajza. Pabarazia gjinore dhe dhuna ndaj grave janë ngushtë të ndërlidhura me njëra-tjetrën. Parandalimi i dhunës me bazë gjinore shpesh mbizotëron diskursin për pabarazinë gjinore, posaçërisht në shoqëritë më patriarkale, siç është Kosova. Vlerësohet se të paktën 12 gra vriten nga dhuna e lidhur me gjininë në Evropë çdo ditë. Ndërsa, në Kosovë një në çdo tre gra ka përjetuar dhunë fizike dhe/ose seksuale nga partneri¹⁸.

Mbizotërimi i dhunës me bazë gjinore mbetet alarmant në Kosovë. Gjatë dhjetëvjeçarit të kaluar, ka pasur një rritje në numrin e raportuar të rasteve të vrasjeve që kanë rezultuar nga dhuna në familje dhe dhuna me bazë gjinore. Derisa mesatarja vjetore e rasteve të raportuara ndërmjet viteve 2002 dhe 2017 ishte 1.152, vetëm në vitin 2019 u raportuan 1.915. Përkundër rritjes së numrit të rasteve të raportuara të dhunës në familje, bazuar në përfundimet e sondazheve konkludohet se incidentet aktuale janë shumë më të larta, deri në 68% dhe se shumë raste mbeten të pa raportuara. Gjatë viti 2020 dhe veçanërisht gjatë kohës së masave të bllokadës për shkak të parandalimit të përhapjes së virusit COVID-19, sipas të dhënave të Policisë së Kosovës gjatë vitit 2020 janë raportuar, pothuajse, 650 raste të dhunës në familje në të gjithë vendin: 161 raste të raportuara në muajin janar, 151 në muajin shkurt, 169 në muajin mars dhe 167 në muajin prill.¹⁹

Ndërsa, reagimi i institucional për marrjen e masave të nevojshme dhe efektive për trajtimin e rasteve të dhunës në familje dhe me bazë gjinore, rezultonë të jetë i dobët. Këtë e dëshmon edhe norma lartë e rasteve të hedhura poshtë të dhunës në familje, pasi gjatë vitit 2017 ishin më shumë se gjysma e të gjitha kallëzimeve penale të lidhura me rastet e dhunës në familje (51.5%) që ishin hedhur poshtë nga gjykatat e Kosovës. Për më tepër, gjatë gjashtë muajve të parë të vitit 2018, u hodhën poshtë gjithsej 15.1% raste. Për periudhën e monitoruar për 2015-2018, vetëm 40.4% e rasteve kanë marrë vendime të fajësisë. Kjo përgjigje e ngadaltë nga sistemi i drejtësisë penale ndaj rasteve të dhunës në familje ka çuar në shfaqjen e përgjithshme të mosndëshkimit për autorët e dhunës në familje. Për më tepër, viktimat që fajësohet dhe pajtimi i viktimës me

¹⁸UN Women, "Fakte dhe Shifra: Përfundimi i dhunës kundër grave një pandemi në formate ndryshme", faqja e qasur më 22.7.2018. at: [/www.unwomen.org/en/èhat-èe-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures](http://www.unwomen.org/en/èhat-èe-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures);

¹⁹<https://balkaninsight.com/> COVID-19 dhe dhuna në familje: Kur shtëpia s'është vendi më i sigurt, prill, 2020;

kryerësin mbetet e zakonshme në mesin e të gjitha institucioneve të monitoruara, shpesh të justifikuara me qëllim të "shpëtimit" të familjes tradicionale²⁰. Për me tej, studimet vinë në përfundim se: gati një e treta e kosovarëve besojnë se në familje "dhuna është pjesë normale e çdo marrëdhënieje dhe shoqëria në përgjithësi pranon se dhuna mund të ndodhë ndonjëherë". Për me keq, një në tre kosovarë beson se dhuna në familje është "problem familjar, kështu që fqinjët nuk duhet ta raportojnë atë në polici"²¹.

4.2 Analiza e situatës së dhunës në familje në Komunën e Podujevës

Dhuna në Familje nuk është një dukuri e re për qytetarët e komunës sonë, por edhe shoqërinë kosovare në përgjithësi. E shprehur në forma dhe intensitete të ndryshme ajo është trashëguar prej së shkuarës, por në ditët e sotme vërehen edhe shumë tipare të reja të shprehjes së saj. Analiza e shkurtër e situatës në Komunën e Podujevës, ka ndihmuar të qartësohet lista e problemeve dhe shkaqeve që i shkaktojnë ato. Shkaqet që çojnë në rritjen e shkallës së Dhunës në Familje janë të shumta, ndërmjet të cilave përmendim:

Pabarazitë gjinore: Në Kosovë, roli i femrave në proceset e zhvillimit shoqëror, ekonomik dhe politik është shumë i rëndësishëm, ndonëse ende në ditët e sotme ndeshemi me pabarazi gjinore të dukshme apo të fshehura. Pozita e pabarabartë gjinore ndikohet nga shkalla e ulët e punësimit të grave, vështirësitë që kanë në qasje të shërbimeve shëndetësore, niveli i ulët i integritetit të grave në ekonomi dhe numri i vogël i grave në pozitat udhëheqëse në administratën publike.

Në Kosovë është krijuar një bazë e mirë ligjore sa i përket çështjes së barazisë gjinore dhe janë bërë hapa të dukshëm në avancimin e pozitës së grave, ku Komuna e Podujevës, krahas viteve të mëhershme, ka shënuar progres të dukshëm në avancimin e gruas. Të dhënat paraqesin një përfshirje më të madhe të grave në politikë, në arsim, e sektorë të tjerë. Megjithatë, ende nuk është arritur përfaqësimi i kënaqshëm gjinor, i paraparë në Ligjin për Barazi Gjinore, në të cilin përcaktohet se pjesëmarrja e barabartë e femrave dhe meshkujve, në institucione apo në nivel të pushtetit, është 50% me 50%.

Duke pasur parasysh trendet e shkallës së papunësisë, për një pjesë të popullsisë në Komunën e Podujevës, femra mbetet në pozitë më të pafavorshme krahasuar me meshkujt si në lëmin e punësimit, nivelit të varfërisë, arsimit, si dhe pjesëmarrjen aktive në sferën publike dhe private.

Pabarazitë gjinore në gjendjen ekonomike: Në Komunën e Podujevës ashtu si në tërë vendin, gjendja e vështirë ekonomike rëndon më shumë mbi femrat, të cilat kanë numrin më të madh të papunësuarve. Për vitin 2019, janë të regjistruara (949 gjithsej, M, 633, F 316) familje në skemën

²⁰ KIPRED, Qasja në drejtësi e viktimave të dhunës me bazë gjinore në Kosovë: Përfundimi i mosndëshkimit të autorëve të krimit, 2018;

²¹ Rrjeti i Grupeve të Grave të Kosovë, Mjaft më me arsytimit: Analiza e qëndrimeve, incidencës dhe reagimeve institucionale ndaj dhunës në familje në Kosovë, 2015;

e ndihmës sociale, në vitin 2020 kemi të regjistruara (950 gjithsej, M 639, F 311) dhe përgjatë 2021 kemi (954 gjithsej M, 648 F, 306). Ne vitin 2022 (847 gjithsej, M 569 ,F 278) familje. Përgjatë këtyr viteve kemi familje nga komunitet Rom, Ashkali, Egjiptas

Ashkali	Rom	Egjiptian
2019 66 gjithsej Femra 1	2019 4 gjithsej F 0	2019 1 (nje familje)
2020 72 gjithsej Femra 1	2020 5 gjithsej F 0	2020 0
2021 79 gjithsej Femra 1	2021 5 gjithsej F 0	2021 0
2022 68 gjithsej Femer 1	2022 5 gjithsej F 0	2022 0

Probleme sociale të lidhura me dhunën në familje: Martesat e hershme janë një ndër dukuritë evidente që prek vajzat dhe djemtë, ndonëse vajzat janë në numër më të madh dhe përballen me pasoja më të shumta. Martesat e hershme privojnë të rinjtë, e sidomos vajzat nga arsimimi dhe zhvillimi i perspektivave afatgjata. Vajzat lindin fëmijë në moshën e tyre më të hershme, mbeten të izoluar nga shoqet, shokët dhe familja e tyre. Gratë e reja nuk fitojnë të ardhura, ndaj mbeten të varura ekonomikisht dhe nuk janë vendimmarrëse në ekonominë familjare. Për këto arsye, këto gra të reja janë më të prekura nga dhuna në familje. Sipas disa të dhënave, numri i rasteve të paraqitura në Qendrën për Punë Sociale (QPS) - Podujevë për dhënien e pëlqimit për martesë të hershme ndryshon:

2019: Sa (2) raste të martesës së parakohshme

2020: Sa (0) raste të martesës së parakohshme

2021: Sa (0) rastë të martesës së parakoheshme

2022: Sa (1) raste te marteses se parakohshme

Numri i rasteve është dukshëm më i madh, por për shumë prej tyre nuk ka raportime.

4.3. Pasojat më të theksuara të dhunës në familje

Dhuna në Familje sjell shumë pasoja në komunitet, të cilat kanë një numër të madh efektesh të padëshiruara:

Kriza familjare: Avancimi i rolit të femrës në shoqëri dhe pozita e saj në familje ka ndryshuar në kuptimin e pavarësimit më të madh të saj, marrjes së iniciativave, edukimit dhe arsimimit, fakte të cilat kanë ndikuar në ndryshimin e roleve në familje dhe shoqëri. Kriza familjare në periudhën e pas luftës në Kosovë ka shkaqe të ndryshme: lëvizja e popullatës nga fshatrat në qytete, kalimi nga familjet e zgjeruara dhe të mëdha në familje më të vogla. Të tilla ndryshime shihen si faktorë mbrojtës (kur shmanget ndikimi patriarkal prej brezave më të vjetër), por edhe

faktorë rreziku njëherësh, si pamundësia e mbrojtjes në rastet e dhunës në familje të nxitura nga papunësia, konfliktet dhe mentalitetit mes gjeneratave, etj.

RRITJA E DIVORCEVE NË SHOQËRI:Numri i divorceve ndryshon nga viti në vit. Në vitin 2019 ka pasur (129 raste) te divorcit, në vitin 2020 kanë qenë (127 raste) , ndërsa në vitin 2021 janë (138) ne vitin 2022 (140 raste) .Janë të dhëna të siguruara nga Gjykata Themelore – Prishtine,Dega në Podujevë.

Nga tregues statistikor, numri i rasteve të dhunës në familje të raportuara në QPS për vitin 2019 janë (39) raste ndaj të cilave është ushtruar dhunë në familje, prej ketyre rasteve (3) janë vendosur ne strehimore per mbrojtjen e viktimave. Ne vitin 2020 janë evidentuar (32) raste të dhunes ne Familje (raste këto të trajtuara nga QPS-ja), Keto raste (2) ishin te vendosura ne strehimore per mbrojtjen e viktimave te dhunes ne familje. Ndërsa në vitin 2021 janë evidentuar (39) raste. Nga QPS-ja tri vitet e fundit janë të trajtuara (110) viktima. Të gjitha rastet janë nga gjinia femrore, (gjinia mashkullore) nga keto raste gjashtë (5) kanë qenënë strehimore. Raste të ngacmimit seksual në vitin 2019 kanë qenë (0) raste, në vitin 2020 (0) rast dhe 2021 nuk ka raste të evidentuara.Në vitin 2019 janë shqiptuar (2) urdhër mbrojtës, në vitin 2020 (2) urdhër mbrojtës dhe në vitin 2021 (7) urdhër mbrojtës dhe (7) urdhër mbrojtës i përkohshëm për viktimat e dhunës në familje.Ne vitin 2021 kemi pasur gjithsej 34 raste te dhunes ne familje.Numri i grave eshte 31 kurese burra 3 raste.

Në vitin 2019, strehimorja 3 raste__ “Shtëpia e Sigurtë” ka mbështetur (3) raste të dhunës në familje, ndërsa për vitin 2020 në strehimoren QMGF 2 raste janë të strehuara po ashtu (5) raste. Meqenëse në disa raste është arritur zgjidhje dhe tejkalim i problemeve falë ndërmjetësimit të Qendrës për Punë Sociale, ku viktimat e dhunës janë rikthyer në shtëpitë e tyre, disa raste tjera kanë mbetur ende pa zgjidhje, pasi që qëndrimi në strehimoren regjionale “Shtëpia e Sigurtë” është i përkohshëm, deri në 6 muaj, por në strehimoren “_____” në Qyteti, ndodh që për ndonjë rast më specifik strehimi ti vazhdohet deri në një (1) vit por, varësisht nga rasti ndodh që edhe deri në dy (2) vite. Një (1) . Viktimat e dhunës në familje, ka raste që pas qëndrimit gjashtëmuajor transferohen në strehimoret tjera (në regjionet tjera të Republikës së Kosovës), ku në çdo strehimore qëndrimi i tyre zgjat jo më tepër se gjashtë muaj. Mandej këto viktima të dhunës, nuk kanë zgjidhje tjetër, ose të kthehen në shtëpinë e gjinisë së tyre, ku shpeshherë ndodhë që mos ti pranojnë edhe ato, ose të kthehen sërish tek kryerësi i cili ka ushtruar dhunë ndaj tyre, pasi që nuk mund të bëjnë zgjidhje tjetër.

Krahas numrit të raportuar, rastet e dhunës në familje mbeten më tepër raste të izoluara dhe shumë pak të raportuara. Nga ndryshimet e statistikave nga viti në vit, vërehet se ka një rritje të raportimit të rasteve të dhunës në familje në institucionet gjegjëse, që na bënë të kuptojmë se është rritur dukshëm vetëdijësimi qytetar për të raportuar dhunën krahasuar me periudhat e mëhershme, por njëkohësisht është rritur edhe besimi qytetar në institucionet që luftojnë këtë fenomen.

Viktima të dhunës në familje, marrë për bazë statistikat e vitit 2019, 2020 dhe 2021, kryesisht janë nga gjinia femërore.

Frika dhe ndërgjegjësimi ulët për çështjet e dhunës në familje: Mos raportimi i dhunës në familje nga viktimat është ndër fenomenet më të shpeshta, pasi konsiderohet turp dhe një çështje që nuk duhet të dalë jashtë mureve të shtëpisë.

Mospranimi i dhunës seksuale: Për shkak të stigmës dhe ndëshkimit vërehet mos raportim i dhunës nga ana e viktimave dhe për këtë dhuna seksuale rezulton më pak e raportuar ose nuk ekziston fare në krahasim me dhunën fizike.

Probleme lidhur me trashëgiminë: Sa i përket procedurave të shqyrtimit të trashëgimisë, shumë herë ndodh që gruaja nuk njoftohet fare ose përjashtohet nga diskutimi për masën trashëgimore, qoftë në pozitën e bashkëshortes, nënës apo motrës dhe në këtë mënyrë diskriminohet. Veç kësaj, organi kompetent komunal për mbajtjen e librit amzë të vdekjeve ka për detyrë që në aktvdekje të shënojë emrat e trashëgimtarëve femra dhe meshkuj dhe asesi të mos i diskriminojë femrat

V. Objektivat strategjike

“Dhuna ndaj grave në thelb është çështje e pushtetit. Ajo do të përfundojë vetëm kur barazia gjinore dhe fuqizimi i plotë i grave do të behën realitet”.

(Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, Antonio Guterres)

Objektivat strategjike kanë pikë synim të kontribuojnë në arritjen e barazisë duke punuar në parandalimin e dhunës në familje, sepse një jetë e lirë nga dhuna është një parakusht dhe një kërkesë themelore për një jetë të barabartë.

Po ashtu, të rrisin ndikimin dhe dukshmërinë e standardeve ndërkombëtare dhe zbatimin e kornizës ligjore kombëtare për mbrojtjen nga dhuna dhe promovimin e barazisë gjinore, duke mbështetur zbatimin e tyre përmes një sërë masash që promovojnë ndryshimin në modelet shoqërore dhe kulturore të sjelljes së gra dhe burra.

Të sigurojë që vajzat trajtohen me respekt të plotë për dinjitetin dhe të drejtat e tyre duke promovuar mjedis pa dhunë në Komunën e Podujevës. Për të siguruar që profesionistët që ofrojnë shërbime themelore për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje, kanë njohuritë e nevojshme për të integruar një perspektivë gjinore në politikat publike, si dhe marrjen e masave të nevojshme për parandalimin e dhunës në familje.

Strategjia komunale kundër Dhunës në Familje për Komunën e Podujevës, synon të:

- Të punojë në parandalimin e dhunës në familje dhe ngritjen e vetëdijes tek komuniteti për aspektet negative të këtij fenomeni;
- Të përmirësojë/ndërtojë sistemin e grumbullimit dhe shkëmbimit të të dhënave në mes të akterëve relevant;
- Të fuqizojë mekanizmat për reagim sa më të shpejtë ndaj rasteve të dhunës në familje dhe të përmirësojë koordinimin në mes anëtarëve të grupit gjatë menaxhimit të tyre;
- Të bëjë avokim dhe monitorim të zbatimit të politikave si dhe të sugjerojë ndryshime bazuar në përvojat më të mira nga terreni.

Mbështetur në tri fusha të veprimit, si **“Vetëdijësimi dhe Parandalimi”**; **“Mbrojtja dhe Koordinimi”**; **“Fuqizimi ekonomik, rehabilitimi dhe riintegrimi”** me anë të adresimit të objektivave strategjike dhe specifike, si:

Objektiva Strategjike 1: Përmirësimi i sistemit institucional për parandalim dhe ofrim të shërbimeve cilësore për mbrojtje nga dhuna në familje:

Objektiva specifike 1.1: Ngritja e kapaciteteve të profesionistëve për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje;

Objektiva specifike 1.2: Vetëdijësimi i opinionit publik për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje;

Objektiva specifike 1.3: Inkurajimi i qytetarëve dhe viktimave të dhunës në familje për raportimin e rasteve të dhunës në familje;

Objektiva Strategjike 2: Përmirësimi i qeverisjes lokale për parandalimin dhe mbrojtje nga dhuna në familje:

Objektiva specifike 2.1: Funksionalizimi i Mekanizmit Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;

Objektiva specifike 2.2: Fuqizimi i sistemit të raportimit dhe ankesave për mbrojtje nga dhuna në familje;

Objektiva specifike 2.3: Avancimi i monitorimi të politikave dhe obligimeve ligjore për mbrojtje nga dhuna në familje;

Objektiva specifik 2.4: Fuqizimi ekonomik i grave dhe viktimave të dhunës Familje;

Objektiva Strategjike 3: Fuqizimi i shërbimeve rehabilituese dhe riintegruese të viktimave të dhunës në familje:

Objektiva specifike 3.1: Avancimi i shërbimeve rehabilituese për mbrojtje nga dhuna në familje.

Objektiva specifike 3.1: Avancimi i shërbimeve riintegruese për mbrojtje nga dhuna në familje.

VI. Plani i Veprimit

Nr.	Objektivat strategjike dhe specifike, treguesit dhe veprimet	Vlera bazë	Objektivi i përkohshëm [2024]	Synimi i vitit fundit [2026]	Rezultati				
1. Objektivit strategjik: Përmirësimi i sistemit institucional për parandalim dhe ofrim të shërbimeve cilësore për mbrojtje nga dhuna në familje									
1	Treguesi: % e mekanizmave institucional kanë njohurit e duhura për parandalim dhe ofrim të shërbimeve cilësore për mbrojtje nga dhuna në familje	30 %	50 %	70 %	Promovimi i barazisë thelbësore midis burrave dhe grave dhe marrja e masave të nevojshme për parandalimin dhe luftimin e dhunës në familje				
2	Treguesi: % e popullsisë kanë njohurit e duhura për parandalim dhe reagim ndaj dhunës në familje	25%	35%	50%	Qytetarët e Komunës _____ kanë njohurit e duhura për rolin dhe përgjegjësin qytetare për mbrojtje dhe respektim të të drejtave të njeriut dhe parandalim të dhunës në familje				
1.1 Objektivit specifik: Ngritja e kapaciteteve të profesionistëve për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje									
1	Treguesi: Nr. i profesionistëve kanë njohurit e duhura për standardet ndërkombëtare për parandalim dhe luftim të dhunës në familje	30 %	50 %	70%	Paramet dhe standardet ndërkombëtare për parandalim dhe luftim të dhunës në familje janë pjesë integrale në përditshmerinë e mekanizmave relevant				
2	Treguesi: Nr. i profesionistëve kanë njohurit e duhura për obligimet që rrjedhin nga korniza ligjore vendore për parandalim dhe luftim të dhunës në familje	30%	50%	70%	Prioritizimi dhe rritja e efikasitetit të trajtimit të rasteve përparandalim dhe luftim të dhunës në familje				
Nr.	Veprimi	Afati i fundit	Buxheti			Burimi i financimit	Institucioni udhëheqës dhe mbështetës	Produkti (Output)	Referenca dokumente në
1.1.1	Realizimi i sesioneve informuese për Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në Kosovë	2023	250	800	1200	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Përfaqësuesit institucional kanë njohurit e duhura për Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në Kosovë	Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në Kosovë
1.1.2	Ngritja e kapaciteteve të profesionistëve institucional për Konventën e Këshillit të Europës për parandalimin dhe	2023	250	650	950	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Profesionistët institucional kanë njohurit e duhura për Konventën e Këshillit të	Konventën e Këshillit të Europës për parandalimin dhe luftimin e dhunës

	Luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje							Europës parandalimin luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje	per dhe dhunës kundër grave dhe dhunës në familje
1.1.3	Njeriija e kapaciteteve të profesionistëve institucional për Ligjin kundër dhunës në familje	2025	200	700	700	Komuna Donatorët	ZBGI	Profesionistët institucional kanë njohturi e duhura për Ligjin kundër dhunës në familje	Ligji për mbrojtje nga dhuna në familje;
1.1.4	Trajnime të profilitzuara dhe profesionale për stafin e: PK, OPS, MV, ZBGJ, ZDJF, prokuror, gjyqtar, institucionet shëndetësore, strehimoret, psikolog dhe punëtorët social;	204-2027	750	1200	1500	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ, OPS, MV, ZDJF, prokuror, gjyqtar, institucionet shëndetësore, strehimoret, psikologët, punëtorët social	Zyrtarët përgjegjës në institucionet relevante kanë njohturi të avancuar për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje	Konventa parandalimin luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Marrëveshja Mirëkuptimit për institucionalizimin e Mekanizmit koordinues kundër dhunës në familje
1.1.5	Trajnime të përbashkëta bashkërendimin e rasteve parandalimin dhe mbrojtje nga dhuna në familje	2026-2027	0	750	750	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ, OPS, MV, ZDJF, prokuror, gjyqtar, institucionet shëndetësore, strehimoret, psikologët, punëtorët social	Zyrtarët përgjegjës në institucionet relevante kanë njohturi të duhura për mandatat dhe përgjegjësitë institucionale karshi bashkërendimit të rasteve për parandalimin dhe mbrojtje nga dhuna në familje	Konventa parandalimin luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Marrëveshja Mirëkuptimit për institucionalizimin e Mekanizmit koordinues kundër dhunës në familje;
1.1.6	Punësimi i psikologut/pedagogut në çdo shkollë	2026			7500	Komuna	Komuna DKA	Shkolla ka kuadrin profesional për parandalim, trajtim dhe raportim të rasteve të dhunës ndaj vajzave dhe dhunës në familje	Ligji për Arsimin Paruniversitar; Plan Strategjik i Arsimit në Kosovë 2017-2021; Ligji për mbrojtje nga

		fundit	2024	2024	202	financimit	udhëheqës dhe mbështetës	dokumente	
I.2.1	Organizimi i fushatës vetëdijësuese për të drejtat e njeriut me fokus të drejtat e grave	2024	300	2500	280 0	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Rritja e njohurive të gjetarëve për të drejtat e njeriut dhe drejtat e grave	Ligji për Mbrojtje nga Diskriminimi
I.2.2	Fushatë vetëdijësuese lidhur me manifestimet e formave të dhunës në familje, pasojat e saj dhe nevojën për të parandaluar dhunën	2024	300	650	800	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Rritja e ndërgjegjësimit dhe perceptimit nga publiku i gjerë lidhur me format e dhunës, pasojat e saj dhe rëndësinë për të parandaluar dhunën;	Konventa për parandalimin e dhunës luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Ligji për mbrojtje nga dhuna në familje;
I.2.3	Shtypja dhe shpërndarja e “Konventës të Stambollit” tek mekanizmat institucional përgjegjës për të parandaluar dhe mbrojtur nga dhuna në familje	2024				Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Mekanizmat përgjegjës institucional njohin masat e vëna në dispozicion të “Konventës të Stambollit” për parandalimin e akteve të dhunës në familje.	Konventa për parandalimin e dhunës luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;
I.2.4	Realizimi i sesioneve informuese me fëmijë dhe të rinj për rolin dhe përgjegjësit e institucioneve që ofrojnë shërbime për mbrojtjen e viktimave të dhunës	2024	150	550	550	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Fëmijët dhe të rinjtë kanë njohuri të duhura për rolin dhe përgjegjësitë e institucioneve përkatëse (si: PK, QPS, MV, ZNJF, strehimore)	Procedurat Standard të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje
I.2.5	Realizimi i sesioneve informuese me gra dhe viktimat të dhunës në familje për rolin dhe përgjegjësit e institucioneve që ofrojnë shërbime për mbrojtjen e viktimave të dhunës	2024	150	250	300	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Grat dhe viktimat e dhunës në familje, kanë njohuri të duhura për rolin dhe përgjegjësitë e institucioneve përkatëse (si: PK, QPS, MV, ZNJF, strehimore)	Procedurat Standard të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje
I.2.6	Vlerësimi i njohurive të të rinjve për fenomenin e dhunës në familje	2024	250	220	220	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Raporti i vlerësimit i finalizuar; Komuna ka marrë të gjitha masat e nevojshme për jetësimin e të gjeturave të	Ligji për Arsimin Paraimvëstiar; Plani Strategjik i Arsimin në Kosovë 2017-2021;

2	Treguesi: Nr. i viktimave të dhunës në familje që kanë raportuar dhunën	20%	Buxheti			70%	Rritja e besimit të viktimave të dhunës në familje për raportim të dhunës në institucionet përkatëse;	Referenca në dokumente	
			2024	2025	2026				
Nr.	Veprimi	Afati i fundit	Buxheti			Burimi i financimit	Institucioni udhëheqës dhe mbështetës	Produkti (Output)	
1.3.1	Informimi i qytetarëve për të drejtat ligjore të viktimave të dhunës në familje	2024	200	450	420	Komuna Donatorët	Komuna	Oqytetarët kanë njohuri të duhura për të drejtat ligjore të viktimave të dhunës në familje;	Kodi Penal; Ligji për mbrojtje nga dhuna në familje; Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në Kosovë
1.3.2	Informimi i qytetarëve për shërbimet ekzistuese për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje	2024	100	150	250	Komuna Donatorët	Komuna	Oqytetarët kanë njohuri të duhura përshërbimet ekzistuese për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje;	Ligji për mbrojtje nga dhuna në familje; Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në Kosovë
1.3.3	Pajisja e shkollave me forma për identifikimin dhe referimin e fëmijëve të ekspozuar ndaj dhunës në familje	2025	0	350	500	Komuna	Komuna DKA	Mësimdhënësit kanë njohuri e duhura për identifikimin dhe referimin e fëmijëve të ekspozuar ndaj dhunës në familje dhe plotësimin e formave përkatëse;	Ligji për mbrojtje nga dhuna në familje; Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në Kosovë
1.3.4	Në rast të dyshimit për dhunë në familje, institucionet përkatëse zbatojnë listën e kontrollit të përcaktuar nga PSV	2024-2027	0	0	0	Komuna	Komuna DKA	Zbatimi i obligimeve ligjore dhe standardeve për parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna në familje;	Korniza ligjore në vendore fuqi;Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në Kosovë
1.3.5	Aplikimi i masave ligjore që sanksionojnë braktisjen e shkollës	2024	0	0	0	Komuna	Komuna DKA	Masat ligjore që sanksionojnë braktisjen e shkollës, zbatohen në tërësi;	Ligji për arsimin Parauniversitar; Ligji për shërbime sociale dhe familjare; U.A. për themelimin dhe fuqizimin e

II.1.6	Ngritja e kapaciteteve të Mekanizmit Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje për “Konventën e Stambollit”	2024	200	200	300	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Mekanizmi Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje ka përfunduar të obligimet që rrjedhin nga “Konventën e Stambollit”	Dhunës në familje; Konventa e Stambollit; Marrëveshja e Mirëkuptimit për institucionalizimin e Mekanizmit Koordinues kundër dhunës në familje;
II.1.7	Hartimi dhe publikimi i raportit të monitorimit për mbrojtje nga dhuna në familje	2025	100	200	300	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Raporti i monitorimit për mbrojtje nga dhuna në familje i hartuar nga Mekanizmi Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje	Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje; Marrëveshja e Mirëkuptimit për institucionalizimin e Mekanizmit Koordinues kundër dhunës në familje;
II.1.8	Hartimi dhe adresimi i rekomandimeve për qeverisjen lokale lidhur me marrjen e masave për parandalim dhe mbrojtje të dhunës në familje	2025	50	100	100	Komuna Donatorët	Komuna ZBGJ	Rritja e koordinimit institucional dhe orientimi i politikave komunale bazuar në dëshmi.	Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje; Marrëveshja e Mirëkuptimit për institucionalizimin e Mekanizmit Koordinues kundër dhunës në familje;
II.1.9	Krijimi i partneritetit ndërkommunal/rajonial për identifikimin, referimin, strehimin, rehabilitimin dhe fuqizimin e viktimave të dhunës në familje	2025	250	3500	5000	Komuna Donatorët	Komuna	Komunal kanë krijuar partneritet për ofrim të shërbimeve të shpejta dhe efektive për viktimat e dhunës në familje	Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;
	Buxheti i përgjithshëm për Objektivin Specifik II.1:		3150	7700	9800				
	<i>Nga të cilat kapitale:</i>		250	1500	3500				
	<i>Nga të cilat rrjedhëse:</i>		2900	6200	6300				
II.2	Objektivi specifik: Fuqizimi i sistemit të raportimit dhe ankesave për mbrojtje nga dhuna në familje								

Nr.	Veprimi	Afati i fundit	Buxheti			Burimi i financimi	Institucioni udhëheqës dhe mbështetës	Produkti (Output)	Referenca dokumente në
			2024	2025	2027				
1	Treguesi: Nr. i rasteve të raportimit të dhunës në familje	X		X		X		Oqytetarët janë inkurajuar të raportojnë rastet e dhunës në familje në institucionet përkatëse	
2	Treguesi: Nr. i ankesave të parashtruara nga viktimat e dhunës në familje	X		X		X		Viktimat e dhunës në familje përdorin shërbimet e specializuara	
II.2.1	Identifikimi i rasteve të dhunës në familje nëpërmjet mbledhjes periodike të të dhënave në terren	2024-2026	50	50	100	Komuna	Komuna	Rritja e numrit të rasteve të identifikuara në teren nga makenzimat relevante;	
II.2.2	Hartimi i udhëzuesit dedikuar viktimave të dhunës në familje, lidhur me shërbimet e disponueshme mbështetëse dhe masat ligjore për të drejtat e viktimës dhe mbrojtjen e privatësisë	2026	0	750	950	Komuna Donatorët	Komuna	Udhëzuesi i hartuar dhe iu është ndarë viktimave të dhunës në familje;	
II.2.3	Vizualizimi i linjës telefonike për raportim të rasteve të dhunës në familje	2026	240	240	350	Komuna Donatorët	Komuna	Rritja e vizibilitetit të numrave të mekanizmave institucional për raportim të rasteve të dhunës në familje	
II.2.4	Vizualizimi i shërbimeve që ofrohen nga Zyra për Ndihmë Juridike Falas	2025	0	300	300	Komuna Donatorët	ZNJF	Rritja e vizibilitetit të mandatit dhe shërbimeve që ofrohen nga Zyra për Ndihmë Juridike Falas	
II.2.5	Organizimi i sesioneve informuese për sistem të raportimit në vendet rurale		300	1500	1500	Komuna Donatorët	Komuna	Rritja e njohurive në mesin e qytetarëve në viset rurale për sistemin e raportimit të dhunës në familje	
								Konventa për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe Strategjia Kombëtare Kundër Dhunës në Familje;	

II.2.6	Organizimi i sesioneve informuese për sistem të raportimit me grupet më të cenueshme (personat me aftësi të kufizuara, komunitetet Romë, Ashkali dhe Egjiptas, fëmijët)	2025	100	250	300	Komuna Donatorët	Komuna	Rritja e njohurive në mesin me grupet më të cenueshme (personat me aftësi të kufizuara, komunitetet Romë, Ashkali dhe Egjiptas, fëmijët) për sistemin e raportimit të dhunës në familje	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje;
II.2.7	Hapja e zyrës për ndihmë juridike falas	E hapur		6000	6000	Komuna Donatorët	Komuna	Viktimave të dhunës në familje iu ofrohet ndihmë juridike falas në komunë	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Ligji për ndihmë juridike falas;
II.3 Objektivi specifik: Avancimi i monitorimit politikave dhe obligimeve ligjore për mbrojtje nga dhuna në familje									
1	Treguesi: treguesi për mbrojtjen ngadhuna në familje	Treguesit identifikuar		Treguesit e përfshirë në bazë të të dhënave		Baza e të dhënave funksional e		Integrimi i sistemit lokal për mbrojtje nga dhuna në familje	
2	Treguesi: raporti i monitorimit i publikuar					Raporti vjetor		Vlerësimi i progresit të zbatimit të politikave dhe obligimeve ligjore për mbrojtje nga dhuna në familje	
Nr.	Veprimi	Afati i fundit	Buxheti			Burimi i financimit	Institucioni udhëheqës dhe mbështetës	Produkti (Output)	Referenca dokumente në
			2024	2025	2027				
II.3.1	Identifikimi i treguesve për mbrojtje nga dhuna në familje	2024	0	150	200	Komuna Donatorët	Komuna	Komuna ka përcaktuar treguesit administrativ për shërbimet për mbrojtje ngadhuna në familje;	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Ligji për mbrojtje nga dhuna në familje;
II.3.2	Grumbullimi i të dhënave të standardizuara mbi dhunën në familje	2024-2027	30	150	250	Komuna Donatorët	Komuna	Komuna në vazhdimësi gjeneron të dhëna për mbrojtje nga dhuna në familje;	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje;

	fugizimin e grave							Ligji për Barazi Gjinore; Objektiva 5 për Zhvillim të Qëndrueshëm	
II.4.2	Hartimi i politikave komunale që priorizojn punësimin e grave	2025	0	500	750	Komuna Donatorët	Komuna	Komuna ka politika të aprovuara që priorizojn punësimin e grave	Strategjia Kombëtare për Zhvillim; Programi i Kosovës për barazi Gjinore 2020-2024; Objektiva 5 për Zhvillim të Qëndrueshëm
II.4.3	Ofrimi i kurseve/trajnimeve për ngritje profesionale për viktimat e dhunës në familje	2024	250	1800	2200	Komuna Donatorët	Komuna	Viktimat e dhunës në familje, profilizohen me profesione të caktuara	Strategjia Kombëtare për Zhvillim; Programi i Kosovës për barazi Gjinore 2020-2024; Objektiva 5 për Zhvillim të Qëndrueshëm
II.4.4	Subvencionimi/përkrahja e projekteve për zhvillim të viktimave të dhunës në familje	2024	0	5000	7500	Komuna Donatorët	Komuna	Projektet zhvillimore/ biznesore të viktimave të dhunës në familje, janë subvencionuar nga Komuna	Strategjia Kombëtare për Zhvillim; Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje; Objektiva 5 për Zhvillim të Qëndrueshëm
II.4.5	Hartimi i politikave që lirojnë viktimat e dhunës në familje nga taksat komunale, në rast të hapjes së biznesit të ri	2024	0	450	450	Komuna Donatorët	Komuna	Komuna ka marrë vendim për lirim nga taksat komunale të viktimave të dhunës në familje për hapjen e biznesit të ri	Konventa e Stambollit; Strategjia Kombëtare për Zhvillim; Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;
II.4.6	Ndërmjetësimi për punësim për viktimat e dhunës në familje	2024		250	250	Komuna Donatorët	Zyra e punësimit e	Rritja e numrit të viktimave të dhunës në familje që janë punësuar	Konventa e Stambollit; Strategjia Kombëtare për Zhvillim; Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;
Nr.	Objektivat strategjike dhe specifike, treguesit dhe veprimet	Vlera bazë		Objektivi i perkohshëm		Synimi i vitit	Rezultati		

		[2024			fundit				
		[2027]			[2027]				
III. Objektiv i strategjik: Fuqizimi i shërbimeve rehabilituese dhe rinteprerese të viktimave të dhunë në familje									
1	Treguesi: Nr. i shërbimeve rehabilituese për viktimat e dhunës në familje	X	X	X	X	Lehtësimi i qasjes dhe rritja e kualitetit të shërbimeve rehabilituese për viktimat e dhunës në familje;			
2	Treguesi: Nr. i shërbimeve rinteprerese për viktimat dhunë në familje	X	X	X	X	Lehtësimi i qasjes dhe rritja e kualitetit të shërbimeve rinteprerese për viktimat e dhunës në familje;			
III.1 Objektiv i specifik: Avancimi i shërbimeve rehabilituese për mbrojtje nga dhuna në familje									
1	Treguesi: Nr. i shërbimeve rehabilituese të qasshme	X	X	X	X	Është lehtësuar qasja në shërbime rehabilituese, efikasë dhe të qëndrueshme, për viktimat e dhunës në familje;			
2	Treguesi: % e buxhetit në dispozicion për ofrimin e shërbimeve rehabilituese për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje	X	X	X	X	Komuna alokon buxhet të nevojshëm për ofrimin e shërbimeve rehabilituese për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje;			
Nr.	Veprimi	Afati i fundit	Buxheti			Burimi i financimi	Institucioni udhëheqës dhe mbështetës	Produkti (Output)	Referenca dokumente në
			2024	2025	2027				
III.1.1	Ofrimi i strehimit për viktimat e dhunës në familje	2024-2025	250	50000	0	Komuna Donatorët	Komuna	Viktimav të dhunës në familje iu ofrohet strehim;	Konventa parandalimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Ligji për mbrojtje nga dhuna në familje;
III.1.2	Ndarja e buxhetit për ofrimin e shërbimeve emergjente për viktimat e dhunës në familje	2026	0	1200	1500	Komuna Donatorët	Komuna	Shërbimet emergjente të bugjetuara dhe në dispozicion 24/7 për viktimat e dhunës në familje;	Konventa parandalimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje;
III.1.3	Hartimin e programit për reabilitim të kryerësve të dhunës në familje	2026	100	350	600	Komuna Donatorët	Komuna	Kryerësve të dhunës në familje iu ofrohen shërbime rehabilituese profesionale	Konventa parandalimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Strategjia

III.2 Objektivi specifik: Avancimi i shërbimeve rinte-gruese për mbrojtje nga dhuna në familje									
Nr.	Veprimi	Afati i fundit	Buxheti			Burrimi i financimit	Institucioni udhëheqës dhe mbështetës	Produkti (Output)	Referenca dokumente në
			2024	2025	2027				
1	Treguesi: Nr. i viktimave të dhunës në familje të punësuar	X	X	X	X	Fuqizimi i viktimave të dhunës në familje për jetesë të pavarur			
2	Treguesi: Nr. i viktimave të dhunës në familje përfutues të subvencioneve nga komuna	X	X	X	X	Fuqizimi i viktimave të dhunës në familje për jetesë të pavarur			
III.2. 1	Vlerësimi i nevojave të viktimave të dhunës në familje	2024	200	450	800	Komuna Donatorët	Komuna	Viktimave të dhunës në familje, iu ofrohet përkrahja e nevojshme sipas nevojave të identifikuara	Konventa e Stambollit; Ligji kundër dhunës në familje;
III.2. 2	Punësimi i viktimave të dhunës në familje përmes subvencionimit në pagë	2024	0	3000	0	Komuna Donatorët	Komuna	Komuna përkrahë punësimin e viktimave të dhunës në familje duke bërë subvencionimin në pagë	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Ligji për arsimin dhe aftësimin për të rritur; gjinore;
III.2. 3	Përfshirja e viktimave të dhunës në familje në programe arsimore për të rritur	2024	500	3500	600	Komuna	Komuna DKA	Viktimat e dhunës në familje, të arsimuar;	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Ligji për arsimin dhe aftësimin për të rritur;
III.2. 4	Ofrimin i shërbimeve psiko-sociale për viktimat e dhunës në familje	2024	0	6000	6500	Komuna Donatorët	Komuna	Komuna përkrahë shërbimet psiko-sociale për viktimat e dhunës në familje	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje; Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;
III.2. 5	Sigurimi i strehimit afatgjatë për viktimat e dhunës në familje	2026	0	1000	0	Komuna Donatorët	Komuna	viktimave të dhunës në familje iu ofrohet strehim i sigurtë	Konventa parandalimin dhe luftimin e dhunës

VII. Aranzhimet e zbatimit, monitorimit dhe raportimit

7.1. Shtrirja kohore e strategjisë

Synimi kryesorë i Komunës së Malishevës, pa dyshim se është zbatimi në tërësi i dokumentit strategjikë, proces ky që do të përcaktohet nga realizimi i aktiviteteve dhe objektivave të përcaktuara në Planin e Veprimit nëpër vite. Procesi i zbatimit të strategjisë, do të jetë një proces i realizimit të synimeve strategjike dhe objektivave të saj.

Procesi i zbatimit të masave dhe politikave të parashikuara në Strategjinë Komunale kundër Dhunës në Familje kanë një shtrirje të kohë gjatësisë prej 5 viteve, që përfshin vitet 2021-2025. Ndërsa, për zbatimin e objektivave strategjike, hartohet Plani i Veprimit 3 vjeçarë në të cilat përcaktohen objektivat specifike, aktivitetet konkrete karshi institucioneve përgjegjëse dhe mbështetëse për zbatimin e tyre, treguesit SMART, gjendja ekzistuese, synimi/targeti, burimet financiare, të cilat duhet përllogaritur duke iu referuar buxhetit të paraparë në kornizën/grandin komunal si dhe afatet kohore për përmbushjen e tyre. Gjithashtu, në përllogaritjen e nevojave financiare duhet të merren në konsideratë edhe projektet me financim nga donatorët, në vijim ose të planifikuara, sipas fushave specifike.

Zyrtari/ja për Barazi Gjinore do të jetë përgjegjëse për koordinimin dhe bashkërendimin e punës përgjatë hartimit të Planit të Veprimit në bashkëpunim me të gjithë akterët relevantë. Obligohen të gjitha institucionet mandatore në nivel lokal, për zbatimin e objektivave dhe aktiviteteve të përcaktuara në Strategjinë dhe Planin e Veprimit kundër Dhunës në Familje. Po ashtu, institucionet përgjegjëse, departamentet komunale përkatëse, duhet të sigurojnë përfshirjen e politikave, aktiviteteve që burojnë nga strategjia në kuadër të planeve vjetore të punës së tyre.

Përderisa, monitorimi dhe vlerësimi i realizimit të objektivave dhe efektshmërisë së aktiviteteve përkatëse, janë pjesë integrale e strategjisë dhe komponentë kryesor e procesit të zbatimit të saj. Monitorimi dhe vlerësimi do të shërbejnë për të ndjekur ecurinë e strategjisë, për të matur në proces shkallën e realizimit të objektivave të saj, për të vlerësuar nevojën dhe përcaktuar drejtimit e rregullimeve, veçanërisht lidhur me aktivitetet. Procesi i monitorimit do të realizohet nga Mekanizmit Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në bashkëpunim me institucionet lokale përgjegjëse për zbatim të dokumentit strategjikë dhe me pjesëmarrjen e gjerë të organizatave jo qeveritare, strehimoreve dhe grupeve tjera të interesit.

Andaj, çdo fund vit, Zyrtari/ja për Barazi Gjinore në bashkëpunim me Mekanizmin Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, do të hartojnë raportin vjetorë i cili duhet të përmbajë vlerësimin e aktiviteteve më të suksesshme dhe në përgjithësi përmbushjen e qëllimeve të strategjisë, identifikimin e sfidave dhe vështirësive të hasura gjatë procesit të zbatimit si dhe ofrimin e rekomandimeve konkrete për mënjanimin e pengesave të paraqitura përgjatë procesit

të përmbushjes së objektivave specifike dhe atyre strategjike. Për monitorimin e zbatimit të dokumentit strategjikë dhe efektivitetit të saj janë esenciale:

- (i) për të siguruar që po arrihen qëllimet,
- (ii) për të monitoruar kontributet e investuara dhe aktivitetet,
- (iii) për të siguruar nëse implementimi po shkon sipas rrjedhës së përcaktuar,
- (iv) për të paralajmëruar institucionet përgjegjëse për problemet/ngecjet ose problemet potenciale para se situata të bëhet kritike,
- (v) për të sugjeruar veprime korrigjuese ose për të rishikuar strategjinë në bazë të përvojës së fituar.

Duke monitoruar strategjinë dhe indikatorët e performancës, Komuna e Malishevës do të jenë në gjendje të krijojnë një pasqyrë mbi gjendjen, d.m.th. në ç ‘pikë ndodhet strategjia drejt arritjes së qëllimeve të përcaktuara, nxjerrjes së mësimëve, marrjes së masave korrigjuese, dhe, nëse është e mundur, proceseve rishqyrtuese të saj

7.2. Mekanizmat zbatues

Të gjitha institucionet qeveritare lokale, obligohen të ndërmarrin të gjitha masat e nevojshme për zbatimin të detyrimeve të përcaktuara në “Strategjinë dhe Planin e Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje” nëpër vite, në përputhje me përgjegjësitë dhe mandatin ligjorë të tyre.

Institucioni kryesor përgjegjës për zbatim të strategjisë është Komuna e Malishevës dhe institucionet tjera në nivel lokal (ZBGJ, QPS, QKMF, DKA, ANJF – zyra për ndihme juridike falas apo të gjitha institucionet nënshkruese të marrëveshjes së mirëkuptimit në kuadër të mekanizmit komunal kundër dhunës në familje), Policia e Kosovës, Prokuroria dhe Gjykatat.

Ndërsa si institucione që mund të i ndihmojnë në parandalimin e dhunës në familje, dhe mbrojtjen e viktimave, janë: Ekipa Vepruese për Siguri në Bashkësi – EVSB, Këshilli i Veprimit Rinor Lokal, Kryqi i Kuq dhe OJQ-të tjera .

Zyra për Punësim: Në koordinim me Qendrën për Punë Sociale, regjistron dhe evidenton personat, të cilët lajmërohen në zyrë, ndaj të cilëve është ushtruar dhunë në familje. Këtyre personave në cilësi të punëkërkesve, ju ofrohet: këshillim profesional, informim mbi mundësitë e punësimit, përgatitje dhe ndërmjetësim në punësim, informim për aftësim dhe riaftësim profesional me qëllim përgatitjen për nevojat e tregut të punës.

Mbrojtësi i viktimave i cili bashkëpunon ngushtë me institucionet e tjera që ofrojnë ndihmë për viktimat e Dhunës në Familje, dhe lloje të tjera të dhunës apo trafikimit me qenieve njerëzore, etj

si Policinë, QPS, Prokurorinë, Gjykatën, QKMF, strehimoren, etj. Ndër detyrat e tij është të informojë viktimën për të drejtat ligjore, të parapara sipas ligjeve në fuqi për dhunën në familje, të parapërgatitë viktimën për seancat gjyqësore, e shoqëron gjatë seancave si në Prokurori dhe Gjykatë, etj.

Zyra për Ndihmë Juridike falas - Malishevë: Kjo zyrë është në objektin e QPS, e cila gjendet në Malishevë dhe ofron ndihmë juridike falas për viktimat e dhunës.

7.2. Mekanizmat monitorues dhe raportues

Sistemi i monitorimit dhe vlerësimit, do të shtrihet në të gjitha institucionet përgjegjëse dhe mbështetëse për realizimin e objektivave të përcaktuara në Strategji si dhe aktiviteteve që do të përcaktohen në Plan të Veprimit.

Për ta vlerësuar cilësinë dhe efektivitetin e ndërhyrjeve, apo anasjelltas, Mekanizmi Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje do të raportojnë përparimin në jetësimin e zbatimit të dokumentit strategjikë në baza vjetore.

ZBGJ , QPS, PK do të kenë rolin udhëheqës për të bashkërenduar punën, mbikëqyrur dhe vlerësuar procesin e zbatimit të Planit të Veprimit, në të njëjtën kohë do të shërbejë si Sekretariat, dhe në baza periodike çdo vit/6 muaj, do të raportojë direkt Kryetarit të Komunës. Me ç ‘rast, çdo fund vit Mekanizmi Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje është i obliguar të hartojnë “Raportin e Monitorimit” mbi zbatimin e dokumentit strategjikë, i cili do të jetë treguesi kyç për të pasqyruar qartë progresin apo regresin mbi shkallën e realizimit të objektivave dhe aktiviteteve të parapara në Planin e Veprimit. Ndërsa, varësisht nga rekomandimet e dala nga “Raporti i Progresit”, institucionet përgjegjëse janë të obliguara ti shqyrtojnë dhe të zbatojnë ato në bazë sa më optimale të mundshme.

Njëkohësisht, institucionet qeveritare në nivel lokal, do të raportojnë në bazë të nevojave dhe kërkesës të drejtuar nga ZBGJ,(MMS) në mënyrë që raportet institucionale të jenë të unifikuara dhe gjithëpërfshirëse.

Organizatat jo-qeveritare, inkurajohen që në partneritet me institucionet qeveritare të marrin pjesë në zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e dokumentit strategjikë.

Në çdo nismë të realizuar nga institucionet shtetërore, shoqëria civile dhe OJQ-të do të inkurajohen të paraqesin edhe raportet e tyre vëzhguese mbi zbatueshmërinë e dokumentit strategjikë apo raportet e tyre mbi aktivitetet e realizuara që lidhen me projektet dhe programet për realizimin e të drejtave të fëmijëve.

Grupi punues :

– ZBGJ

– Hendikos

– Policia e Kosovës

– Zyra për ndihmë juridike falas

– Qendra Rinore

– Strehimorja :Shtëpia e Sigurtë – Gjakovë

– DKA

– QPS

– Shëndetesi